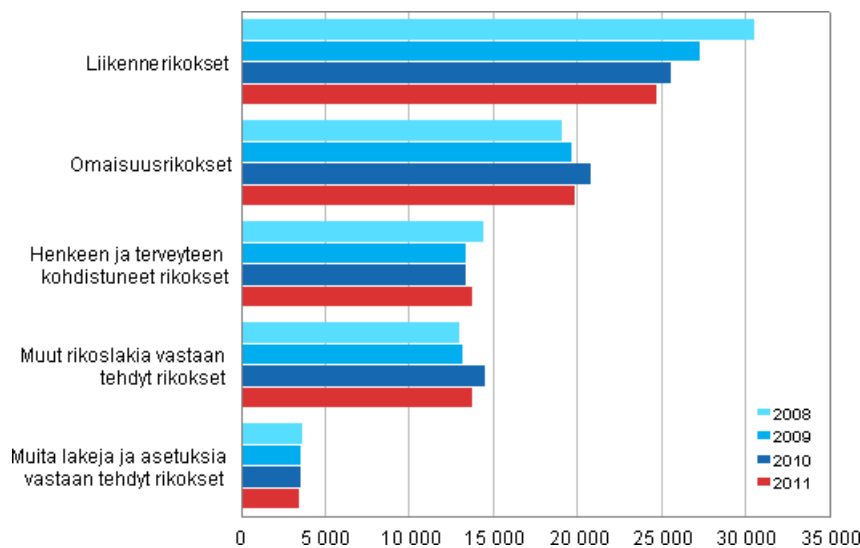

Syyttäjän ratkaisut 2011

Syyttäjä ratkaisi 76 000 asiaa vuonna 2011

Vuonna 2011 syyttäjä ratkaisi Tilastokeskuksen mukaan 75 900 rikosoikeudellista asiaa, mikä on 3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Syyteratkaisuun syyttäjä päätyi 59 200 asiassa eli 78 prosentissa ratkaisuista. Vastaajien lukumäärä syyteratkaisuissa oli 79 700. Syyttäjällä päättäneitä juttuja oli 16 700, joista suurin osa oli syyttämättä jättämissä.

Syyttäjän ratkaisemat asiat rikoksittain 2008–2011

Kaikista syyttäjän ratkaisemista asioista oli liikenne rikoksia 33 prosenttia, omaisuus rikoksia 26 prosenttia sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia 18 prosenttia. Liikenne rikoksista erityisesti törkeiden rattijuopumusten määrä on laskenut tasaisesti viime vuosina. Vuonna 2011 kaksinkertaistui lievien pahoinpitely rikosten määrä, mikä johtui pääosin vuoden alussa voimaan tulleesta lainsäädäntömuutoksesta.

Syyttämättä jättämispäätöksiä tehtiin henkilötasolla 22 800, mikä on likimain yhtä paljon kuin vuotta aiemmin. Näytön riittämättömyys oli syynä syyttämättä jättämiseen 64 prosentissa kaikista tapauksista. Syyttäjä voi lakiin perustuvan harkintavaltansa nojalla tehdä seuraamusluontoisen syyttämättä jättämispäätöksen, vaikka olisi riittävä näyttö syytteen ajamiseksi. Vuonna 2011 tehtiin seuraamusluontoisia syyttämättä jättämispäätöksiä 6 050, mikä on 365 enemmän kuin edellisenä vuotena.

Syyttämättä jätetyt henkilöt syyttämättäjättämisperusteittain 2010–2011

Syyttämättäjättämisperuste	Vuosi	
	2011	2010
Syyttämättä jätetyt yhteensä	22 786	22 761
Ei rikos	399	515
Ei näyttöä	14 561	14 592
Syyteoikeus vanhentunut	471	491
Ei syyteoikeutta	1 305	1 478
Vähäisyysperuste	2 126	1 990
Nuoruusperuste	392	360
Kohtuusperuste	2 526	2 316
Yhtymisperuste	822	703
Tieliikennelain 104 pykälä 1 momentti	46	77
Muu lainkohta	138	239

Syyttäjän käsittelemistä asioista 69 prosenttia ratkaistiin alle kahdessa kuukaudessa. Yli puoli vuotta käsittely kesti 10 prosentissa kaikista asioista. Keskimääräinen käsittelyaika syyttäjän ratkaisemissa asioissa pysyi edellisen vuoden tasolla, 2,2 kuukaudessa.

Rikoksen tekopäivästä syyttäjän ratkaisuun kului keskimäärin 7,6 kuukautta. Keskimääräinen aika vaihtelee suuresti eri rikostyyppien välillä. Pisimmän ajan rikoksen tekopäivästä syyttäjän ratkaisuun veivät törkeät veropetokset, liiketoimintakieltoasiat, ammattimaiset kätkemisrikokset, velallisen epärehellisyys ja kirjanpitorikokset. Lyhyin käsittelyaika oli rattijuopumusasioilla ja muilla liikennesrikoksilla.

Tilastokeskus on julkaissut syyttäjä-tilastoa vuodesta 1979 lähtien. Tilasto sisältää kaksi osakokonaisuutta, syyttäjällä päättyneiden juttujen tilaston ja tilaston syyttämättä jätetyistä. Päättyneissä jutuissa tilastoitava yksikkö on juttu, syyttämättä jätettyjen tilastoissa se on syyttämättä jätetty henkilö. Tilastossa on myös juttujen keskimääräiset käsittelyajat rikoksen tapahtuma-ajankohdasta aina syyttäjän antamaan päätökseen. Syyttäjän ratkaisut -tilasto ei sisällä tietoja syyttäjän vahvistamista rangaistusmääräyksistä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Syyttäjän ratkaisemat asiat 2001–2011.....	4
Liitetaulukko 2. Syyttäjällä ratkaistut jutut, syytteet ja syyttäjällä päättyneet jutut syyttäjävirstoittain 2011.....	4
Laatuseloste: Syyttäjän ratkaisut.....	5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Syyttäjän ratkaisemat asiat 2001–2011

Vuosi	Yhteensä	Syyttäjällä päättyneet jutut		Syyte	
		lkm	%	lkm	%
2001	71 956	22 687	32	49 269	68
2002	80 374	21 418	27	58 956	73
2003	81 036	19 256	24	61 780	76
2004	87 239	20 169	23	67 070	77
2005	85 052	20 444	24	64 608	76
2006	83 046	20 733	25	62 313	75
2007	78 443	18 562	24	59 881	76
2008	80 995	18 175	22	62 820	78
2009	77 402	17 081	22	60 321	78
2010	78 294	17 172	22	61 122	78
2011	75 936	16 696	22	59 240	78

Liitetaulukko 2. Syyttäjällä ratkaistut jutut, syytteet ja syyttäjällä päättyneet jutut syyttäjävirstoittain 2011

Alue	Syyttäjällä ratkaistut jutut yhteensä	Syytteet		Syyttäjällä päättyneet jutut		Aika tekopäivästä syyttäjän päätöspäivään keskimäärin, kk.	Aika syyttäjälle saapumispv. syyttäjän päätöspäivään keskimäärin, kk.
		Yhteensä	Vastaajien lukumäärä	Yhteensä	Vastaajien lukumäärä		
Koko maa	75 936	59 240	79 721	16 696	23 475	7,6	2,2
Valtakunnansyyttäjävirsto	777	14	54	763	1 192	13,7	3,1
Paikalliset syyttäjävirstot	75 159	59 226	79 667	15 933	22 283	7,6	2,1
Helsinki	10 114	8 048	10 852	2 066	2 842	9,8	3,0
Länsi-Uusimaa	5 787	4 170	5 602	1 617	2 190	9,1	3,0
Itä-Uusimaa	5 015	3 848	5 139	1 167	1 489	7,6	2,2
Kanta-Häme	4 833	3 798	4 971	1 035	1 382	7,4	2,6
Salpausselkä	7 777	6 253	7 985	1 524	2 081	6,1	1,6
Länsi-Suomi	9 460	7 631	10 133	1 829	2 653	6,8	1,4
Pirkanmaa	6 693	5 410	7 475	1 283	1 873	6,3	1,3
Pohjanmaa	4 857	3 945	5 368	912	1 278	8,1	2,5
Keski-Suomi	3 770	2 939	4 188	831	1 266	7,7	2,1
Itä-Suomi	7 851	6 168	8 304	1 683	2 349	6,3	1,8
Oulu	5 887	4 616	6 407	1 271	1 892	7,9	2,2
Lappi	2 732	2 069	2 805	663	916	8,5	2,7
Ahvenanmaa	383	331	438	52	72	7,2	1,0

Laatuseloste: Syyttäjän ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Syyttäjän ratkaisut -tilasto keskittyy kuvaamaan syyttäjän toimintaa alueellisesti ja rikoksittain. Tilasto sisältää tietoja syyttäjällä päätyneitten juttujen ja syyttämättä jätettyjen määrästä sekä ratkaisuun kuluneesta ajasta.

Rikosprosessi voidaan jakaa esitutkintaan, syyteharkintaan, oikeudenkäyntiin ja täytäntöönpanoon. Syyteharkinnassa ratkaistaan poliisin suorittaman esitutkinnan perusteella, onko aihetta nostaa epäiltynä olevaa henkilöä vastaan syyte. Syyttäjän on arvioitava, täyttääkö tutkittava teko jonkin rikoksen tunnusmerkistön, onko näyttö riittävä syytteen nostamiseksi sekä lopuksi, soveltuuko tapaukseen jokin toimenpiteestä luopumisen mahdollistava säännös. Syyttäjän on nostettava syyte, jos on olemassa todennäköisiä syitä rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi. Syytteen nostamisen vaihtoehtoja ovat tietyin laissa säädettyin edellytyksin rangaistusmääräyksen antaminen tai syyttämättä jättäminen.

Syyttäjätilastot sisältävät kaksi osaa, tilaston syyttäjän käsittelemistä jutuista ja tilaston syyttämättä jätetyistä. Edellisessä tilastossa ovat syyttäjällä päätyneet jutut sekä syyttäjävirstoittain että rikoksittain. Jälkimmäisessä tilastossa on esitetty seuraamusluontoisesti syyttämättä jätetyt ja muun syyn takia syyttämättä jätetyt.

Seuraamusluontoinen syyttämättä jättäminen tarkoittaa syyttäjän jossakin tapauksessa sen erityispiirteiden vuoksi jonkin lainsäädännön nojalla tekemää päätöstä jättää syyte ajamatta, vaikka on riittävä näyttö syytteen ajamiseksi. Päätös jättää syyte seuraamusluontoisesti ajamatta sisältää samalla toteamuksen henkilön syyllistymisestä rikolliseen tekoon.

Syyttäjällä päätyneissä jutuissa on tilastoyksikkönä juttu. Koko jutun katsotaan päätyneen syytteeseen, jos siinä yksikin rikos on päättynyt syytteeseen.

Syyttämättä jätettyjen tilastossa tilastoyksikkönä on vuodesta 2001 lähtien syyttämättä jätetty henkilö, kun se aikaisempina vuosina on ollut syyttämättäjättämispäätös. Tilastossa ovat henkilöt, joilla on jutussa pelkästään rikoksia, joista on tehty syyttämättäjättämispäätös. Rikokseksi otetaan syyttämättä jätetyn päärikos.

Asialuokitukseksi syyttäjän toimintaa kuvaavissa tilastoissa käytetään kolminumeroista rikosnimikkeistöä.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisuaineistoon. Tilaston perusaineisto on saatu automaattiseen tietojenkäsittelyyn perustuvasta oikeushallinnon ylläpitämästä syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmästä, josta käytetään lyhennettä Sakari.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki vuoden aikana syyttäjillä vireillä olleet rikosasiat, jotka on kirjattu Sakariin. Tilastojen perusaineistona Sakaria voidaan pitää hyvänä.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat toukokuun aikana.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja syyttäjän ratkaisemista rikosasioista julkaistaan internetissä Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelussa osoitteessa <http://pxweb2.stat.fi>.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastojen vertailtavuuteen vaikuttavat lainmuutokset sekä Sakarin käyttöönotto vaiheittain. Vuoteen 1999 asti tiedot syyttäjän toiminnasta saatiin rikosdiarista ja vuosina 2000 - 2003 Sakarista sekä RD2000 diarista. RD2000 diarista ei saatu kaikkia samoja tietoja kuin Sakarista, joten tiedot ovat osittain puutteellisia niiden juttujen osalta, jotka olivat vanhassa rikosdiarissa. Vuodesta 2004 lähtien tilastot on tehty vain Sakariin kirjatuista jutuista.

Yleiset rikosoikeudelliset toimenpiteistä luopumista koskevat säännökset uudistuivat 1.1.1991 voimaan tulleella rikoslain voimaanpanemisesta annetun asetuksen (RVA) muuttamisella. Rikosprosessiuudistuksen yhteydessä syytteestä luopumista koskevat säännökset siirrettiin rikoslain voimaanpanoasetuksesta uuteen lakiin rikosasioiden oikeudenkäynnistä (ROL), joka tuli voimaan 1.10.1997. Vuonna 1991 voimaan tulleen lain säännöksiä sovelletaan kuitenkin lähes samanlaisena rikosprosessiuudistuksen jälkeenkkin.

Ylempien syyttäjien organisaatiota muutettiin 1.12.1997 voimaan tulleilla laeilla. Ylimmän syyttäjän tehtävät siirrettiin oikeuskanslerilta valtakunnansyyttäjälle, joka johtaa valtakunnansyyttäjänvirastoa. Valtakunnansyyttäjä on kaikkien yleisten syyttäjien esimies sekä johtaa ja kehittää syyttäjäntoimintaa.

Aikaisemmin väliportaana syyttäjänä toimineiden lääninsyyttäjien tehtävät siirrettiin valtakunnansyyttäjänvirastossa työskenteleville valtiosyyttäjille, joilla on toimivalta syyttäjäntehtävissä koko maassa. Valtiosyyttäjien ensisijaisena tehtävänä on huolehtia syyttäjäntehtävistä yhteiskunnan kannalta merkittävimmissä rikosasioissa.

Paikallissyyttäjien organisaatio uudistettiin 1.12.1996 lukien. Kaupunginviskaalinvirastojen ja nimismiespiirien tilalle muodostettiin 90 kihlakuntaa. Samasta ajankohdasta lähtien syyttäjäntoimi siirrettiin oikeusministeriön hallinnonalalle.

Paikallisena syyttäjäviranomaisena oli kihlakunnansyyttäjä. Kihlakunnansyyttäjä toimi syyttäjänvirastossa tai kihlakunnanviraston syyttäjäosastossa. Kihlakunnansyyttäjän toimialueena oli yleensä yksi kihlakunta, mutta tehtäviä voitiin hoitaa myös eri kihlakuntien yhteistoiminnassa sekä toisen kihlakunnan alueella. Organisaatiomuutos ei koskenut Ahvenanmaan maakunnansyyttäjänvirastoa.

Syyttäjäorganisaatio uudistui huhtikuun alussa 2007. (Valtioneuvoston asetus syyttäjänvirastojen toimialueista ja päätoimipaikoista 1.2.2007/89). Syyttäjänvirastojen määrä väheni 15:een ja ne muodostettiin aikaisempien yhteistoiminta-alueiden pohjalta. Päätoimipaikan lisäksi syyttäjänvirastoilla voi olla paikallisia palvelutoimistoja.

Vuoden 2011 alussa muodostettiin Salpausselän syyttäjänvirasto entisistä Kaakkois-Suomen ja Päijät-Hämeen syyttäjänvirastoista sekä Länsi-Suomen syyttäjänvirasto entisistä Varsinais-Suomen ja Satakunnan syyttäjänvirastoista.

Tilastossa vuodet 2006 - 2011 esitetään vuoden 2007 huhtikuussa voimaan tulleen syyttäjäpiiriin mukaisesti. PX-Web StatFin -palvelussa on lisäksi vuodet 2002 - 2006 aikaisempien syyttäjänvirastojen mukaisesti tehtyinä.

Syyttämättä jätettyjen osalta tilastointi on muuttunut vuonna 2008 siten, että tilastoon otetaan kokonaan syyttämättä jätetyn henkilön päärikos, kun se aikaisemmin oli jutun päärikos. Rikoksittain tilasto eroaa jonkun verran aikaisempien vuosien tilastoista ja sen vuoksi vuodesta 2008 on aloitettu uusi aikasarja. Syyttämättä jätettyjen lukumääriin ja syyttämättä jättämisperusteiden määriin muutos ei vaikuta.

Valtakunnansyyttäjänvirasto tuottaa vuosikertomuksissaan tilastoja syyttäjälaitoksen toiminnasta. Näiden julkaisujen tilastot eivät ole täysin yhtenäisiä Tilastokeskuksen Syyttäjän ratkaisut -tilaston kanssa. Erot tilastojen välillä johtuvat lähinnä siitä, että vuosikertomusten luvut sisältävät esitutkintalain rajoittamisasioita (ETL), jotka puolestaan eivät sisälly Tilastokeskuksen tilastoon.

7. Yhtenäisyys

Tiedot syyttäjän antamista rangaistusmääräyksistä eivät sisälly tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokantapalvelun taulukoihin. Rangaistusmääräystietoja voi tiedustella tilastokeskuksen oikeustilastoista.

Tilastossa käytetyt asia- ja alueluokitukset löytyvät Tilastokeskuksen PX-Web StatFin-tietokannasta. Kolminumeroinen rikosnimikkeistö on myös Tilastokeskuksen luokitus-palvelussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi osoitteessa: http://tilastokeskus.fi/tk/tt/luokitukset/index_muut.html.

Lisätietoja

Heli Hiltunen 09 1734 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-2294 (pdf)*